

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«Клінічний та реабілітаційний менеджмент в акушерстві та
педіатрії»

підготовки магістра (на базі ОР бакалавра)
спеціальності 227 Терапія та реабілітація
спеціалізації 227.01 Фізична терапія
освітньо-професійної програми Фізична терапія

Луцьк - 2024

Силабус нормативного освітнього компонента «Клінічний та реабілітаційний менеджмент в акушерстві та педіатрії» підготовки «магістра» галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 227 Терапія та реабілітація, спеціалізації 227.01 Фізична терапія, освітньо-професійної програми – Фізична терапія.

Розробник:

Колесник Г.В., професор, д.м.н., професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Сітовський А.М., доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Андрійчук О.Я.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	22 Охорона здоров'я 227 Терапія та реабілітація Фізична терапія магістр	Нормативний
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 2
		Семестр – 4-й
		Лекції – 18 год.
		Практичні, семінарські
		Лабораторні – 36 год.
ІНДЗ: немає		Індивідуальні
		Самостійна робота – 58 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Прізвище, ім'я та по батькові: Колесник Ганна Василівна.

Науковий ступінь: доктор медичних наук.

Вчене звання: професор.

Посада: професор.

Контактна інформація: kolesnyk.hanna@vnu.edu.ua.

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

Прізвище, ім'я та по батькові: Сітовський Андрій Миколайович.

Науковий ступінь: кандидат наук з фізичного виховання і спорту.

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент.

Контактна інформація: andrii.sitovskyi@eenu.edu.ua; 050-887-46-09.

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація. Освітній компонент спрямований на оволодіння спеціальними знаннями, методичними прийомами та практичними навиками складання індивідуальної програми реабілітації в акушерстві й педіатрії. Узагальнюючи наукові і практичні дані, освітній компонент розкриває суть завдань, які необхідно вирішувати в процесі організації і проведення фізичної терапії з даним контингентом, обґрунтовує ефективні методи реалізації цих завдань.

2. Пререквізити. Базовими ОК є «Доказова медицина в практиці фізичного терапевта», «Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі МКФ)».

Постреквізити. Отримані компетентності, за результатами вивчення освітнього компоненту, є базисом для подальшого вивчення ОК «Методологія та організація досліджень у фізичній терапії (підготовка кваліфікаційної роботи)» й проходження клінічної практики.

3. Мета і завдання. Метою освітнього компоненту є формування навичок організації фізичної терапії в акушерстві й педіатрії.

Завдання освітнього компоненту: практичне застосування методів реабілітаційного обстеження й складання індивідуальної програми реабілітації в акушерстві й педіатрії.

4. Результати навчання (компетентності)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ФК 1. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

ФК 2. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidencebased practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану

ФК 3. Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.

ФК 4. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

ФКфт 1. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

ФКфт 2. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за

допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

ФКфт 3. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

ФКфт 4. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

ФКфт 5. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.

ПРфт 1. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРфт 3. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

ПРфт 4. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

ПРфт 5. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРфт 6. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРфт 7. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

ПРфт 8. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

ПРфт 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРфт 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів оточення.

ПРфт 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Лабораторні	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Фізична терапія в акушерстві						
Тема 1. Методи обстеження репродуктивної системи.	13	2	2 2	6	1	РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 2. Фізична терапія у різні триместри при нормальному перебігу вагітності.	13	2	2 2	6	1	РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 3. Фізична терапія в післяпологовому періоді при різних методах розродження.	13	2	2 2	6	1	РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 4. Фізична терапія при ускладненнях вагітності.	13	2	2 2	6	1	РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 5. Фізична терапія при хронічних й запальних гінекологічних захворюваннях, аномаліях органів малого тазу, клімактеричному синдромі.	13	2	2 2	6	1	РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Змістовий модуль 2. Фізична терапія в педіатрії						
Тема 6. Діагностика фізичного стану дітей різних вікових груп.	13	2	2 2	6	1	РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної й дихальної системи.	13	2	2 2	6	1	РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи.	17	2	2 2	10	1	РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Тема 9. Фізична терапія в дитячій ортопедії.	12	2	2 2	6		РМГ; ТР; Т / 2-5 РМГ; ТР; Т / 2-5
Разом поточний контроль (середнє арифметичне за темами 1-9)						РМГ, ТР = max 5 (120)
Екзамен						РЗ, К = max80
Всього годин за курс:	120	18	36	58	8	max 200

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий нижче). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях.

Тема 1. Методи обстеження репродуктивної системи. Анатомія та фізіологія. Анамнез. Найпоширеніші симптоми. Фізикальне обстеження.

Тема 2. Фізична терапія у різні триместри при нормальному перебігу вагітності. Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування певних засобів.

Тема 3. Фізична терапія в післяпологовому періоді при різних методах розродження. Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування певних засобів. Фізична терапія при оперативному розродженні.

Тема 4. Фізична терапія при ускладненнях вагітності. Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування певних засобів. Фізична терапія при неправильних положеннях та тазовому передлежанні плоду.

Тема 5. Фізична терапія при хронічних й запальних гінекологічних захворюваннях, аномаліях органів малого тазу, клімактеричному синдромі. При розладах менструальної функції та безплідності у жінок, при аномаліях положення матки та функціональній недостатності м'язів таза. Втручання у перед- та післяопераційному періоді у гінекологічних хворих. Втручання при запальних захворюваннях органів малого тазу.

Тема 6. Діагностика фізичного стану дітей різних вікових груп. Здоров'я дитини. Сучасні тенденції стану здоров'я дітей. Нерівномірність темпу росту і розвитку. Особливості росту і розвитку дитини в залежності від статі. Періодичність в зміні ростових процесів. Фізичний розвиток дитини у ранньому віці (від 0 до 3 років). Психомоторний розвиток дітей раннього віку і методи виявлення його затримки. Характеристика патологічних змін опорно-рухового апарату. Реабілітаційне обстеження в педіатрії.

Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної й дихальної системи. Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування певних засобів. Особливості втручання в педіатрії при гіпотонії, гіпертонії, міокардиті, вроджених вадах серця, набутих вадах серця, ревматизмі, серцевій недостатності, бронхіальній астмі, бронхіті, пневмонії.

Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи. Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування певних засобів.

Тема 9. Фізична терапія в дитячій ортопедії. Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування певних засобів при порушеннях постави, сколіозах, плоскостопості.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на

засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватися на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє

наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Найпоширеніші патологічні симптоми репродуктивної системи жінок.
2. Фізикальне обстеження репродуктивної системи жінок.

3. Найпоширеніші патологічні симптоми грудних залоз.
4. Фізикальне обстеження грудних залоз.
5. Акушерський анамнез та обстеження.
6. Рутинний антенатальний огляд на пізніх термінах вагітності
7. Завдання, засоби, покази й протипокази до реабілітаційного втручання у I триместр при нормальному перебігу вагітності.
8. Фізична терапія у I триместр при нормальному перебігу вагітності.
9. Завдання, засоби, покази й протипокази до реабілітаційного втручання у II триместр при нормальному перебігу вагітності.
10. Фізична терапія у II триместр при нормальному перебігу вагітності.
11. Завдання, засоби, покази й протипокази до реабілітаційного втручання у III триместр при нормальному перебігу вагітності.
12. Фізична терапія у III триместр при нормальному перебігу вагітності.
13. Завдання, засоби, покази й протипокази до реабілітаційного втручання в післяпологовому періоді.
14. Фізична терапія в післяпологовому періоді при природніх методах розродження.
15. Фізична терапія в післяпологовому періоді при оперативному розродженні.
16. Завдання, засоби, покази й протипокази до реабілітаційного втручання при ускладненнях вагітності.
17. Фізична терапія при ускладненнях вагітності.
18. Фізична терапія при неправильних положеннях та тазовому передлежанні плоду.
19. Фізична терапія при гінекологічних захворюваннях.
20. Фізична терапія при розладах менструальної функції та безплідності у жінок.
21. Фізична терапія при аномаліях положення матки.
22. Фізична терапія при функціональній недостатності м'язів тазового дна.
23. Фізична терапія у перед- та післяопераційному періоді у гінекологічних хворих.
24. Фізична терапія при запальних захворюваннях органів малого тазу.
25. Методи діагностики фізичного стану дітей різних вікових груп.
26. Складові здоров'я дитини.
27. Сучасні тенденції стану здоров'я дітей.
28. Нерівномірність темпу росту і розвитку дитячого організму.
29. Особливості росту і розвитку дитини в залежності від статі.
30. Періодичність в зміні ростових процесів.
31. Фізичний розвиток дитини у ранньому віці (від 0 до 3 років).
32. Психомоторний розвиток дітей раннього віку і методи виявлення його затримки.
33. Характеристика патологічних змін опорно-рухового апарату.
34. Реабілітаційне обстеження в педіатрії.
35. Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування засобів фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи.
36. Фізична терапія при гіпотонії.
37. Фізична терапія при гіпертонії.
38. Фізична терапія при міокардиті.
39. Фізична терапія при вроджених вадах серця.
40. Фізична терапія при набутих вадах серця.

41. Фізична терапія при ревматизмі.
42. Фізична терапія при серцевій недостатності.
43. Фізична терапія при бронхіальній астмі.
44. Фізична терапія при бронхіті.
45. Фізична терапія при пневмонії.
46. Завдання, засоби, покази й протипокази до застосування певних засобів при захворюваннях нервової системи.
47. Мета та завдання фізичної терапії підлітків з церебральним паралічем.
48. Існуючі методики усунення наслідків ДЦП засобами фізичного виховання і спорту.
49. Зміст та особливості методики корекції рухової функції підлітків церебральним паралічем.
50. Методичні вказівки до планування корекційного процесу засобами фізичного виховання підлітків з церебральним паралічем.
51. Рефлекторні механізми впливу на тонус м'язів при ДЦП.
52. Кінезитерапія й центральні нейрорефлекторні механізми при ДЦП.
53. Організаційні засади використання дихальних вправ при ДЦП.
54. Організаційні засади виховання правильної постави при ДЦП.
55. Організаційні засади корекції порушень просторового сприйняття при ДЦП.
56. Організаційні засади використання тренажерних пристроїв у фізичній терапії школярів з церебральним паралічем.
57. Організаційні засади використання фізіотерапевтичних засобів при ДЦП.
58. Фізична терапія при порушеннях постави.
59. Фізична терапія при сколіозах.
60. Фізична терапія при плоскостопості.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Клінічний огляд за Маклаудом : пер. 15-го вид. / ред. : Анна Р. Довер, Дж. Аластер Іннес, Карен К49 Фейргерст ; наук. ред. укр. вид. Микола Швед ; наук. ред. пер.: Світлана Геряк, Олександра Шульгай. К.: ВСВ «Медицина», 2024. 465 с.
2. Spearing E.M., Pelletier E.S., Drnach M. Tecklin's Pediatric Physical Therapy. 6th Edition. China: Williams & Wilkins, 2022. 4342 p.
3. Cifu David X. (ed.) Braddom's Physical Medicine and Rehabilitation. 6th edition. Elsevier, 2021. 1386 p.

Додаткова:

4. Герцик А. М. [Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації](#) / фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Герцик. Львів: ЛДУФК. 2018. 388 с.
5. Сітовський А. М. [Фізична терапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату](#) : навч. посібн. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 183 с.

6. Сітовський А.М. Методика застосування терапевтичних вправ при порушенні діяльності опорно-рухового апарату: навч.-метод. посібн. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 178 с.
7. Сітовський А. М. Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату: навч.-метод. посібн. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки. 2023. 180 с.
8. Швесткова О. Свєцена Катержина. Ерготерапія: підручник. Київ, Чеський центр у Києві. 2019. 280 с.
9. Швесткова О. Сладкова Петра. Фізична терапія: підручник. Київ, Чеський центр у Києві. 2019. 272 с.
10. Cifu D., Lew H. Braddom's Rehabilitation Care: A Clinical Handbook. Elsevier, 2018. 752 p.
11. Bo K. et al. Evidence-Based Physical Therapy for the Pelvic Floor: Bridging Science and Clinical Practice. Elsevier, 2015. 438 p.
12. Tecklin Jan S. (ed.) Pediatric Physical Therapy. 5th edition. Lippincott Williams & Wilkins, 2015. 765 p.
13. Effgen Susan K. (ed.) Meeting the Physical Therapy Needs of Children. 2nd edition. F.A. Davis Company, 2013. 797 p.
14. Dobe M., Zernikow B. (eds.) Practical Treatment Options for Chronic Pain in Children and Adolescents: An Interdisciplinary Therapy Manual. 2nd edition. Springer, 2019. 316 p.
15. Bahm J. (Ed.). Movement Disorders of the Upper Extremities in Children: Conservative and Operative Therapy. Springer, 2021. 359 p.

Інтернет ресурси:

1. Репозитарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=799>
2. Глосарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=801>
3. Українська Асоціація фізичної терапії – <https://physrehab.org.ua/uk/home/>
4. Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів – <http://upta.com.ua/>
5. Education and Professional Development for Rehabilitation – <https://members.physio-pedia.com/>
6. Навчальний інтернет-ресурс покращення знань та розвитку молодих спеціалістів у сфері фізичної терапії при порушенні діяльності опорно-рухового апарату в Україні – <https://rehabprime.com/>
7. Систематичні огляди у галузі охорони здоров'я – Кокранівська бібліотека (Cochrane Library).
8. Рандомізовані контрольовані дослідження, систематичні огляди та доказові клінічні настанови у фізичній терапії – Physiotherapy Evidence Database (PEDro) – База даних доказів фізичної терапії.
9. Систематичні огляди, рандомізовані контрольовані дослідження, що стосуються втручання у ерготерапії – OTseeker.

10. Підгрупа Американської асоціації фізичної терапії, яка розробляє клінічні настанови з порушення діяльності опорно-рухового апарату – [Академія ортопедичної фізичної терапії \(Academy of Orthopaedic Physical Therapy\)](#).
11. Британська асоціація дипломованих фізіотерапевтів з реабілітації при відсутності кінцівок (BACPAR) – <http://bacpar.csp.org.uk>
12. [Developing Physio \(Teaching Skills\) development work – https://developingphysio.com/modules/](#)
13. Clinical videos (Humanity and Inclusion) <https://www.youtube.com/playlist?list=PLmFabOawOWJ2DeIvTESNPFNSC-HAGWcnQ>